

УДК 332.146(477.64)

Єськов К.О.¹Ткачук О.Ю²

1 ст. гр. ФЕУ-314м

² канд. екон. наук, доцент ЗНТУ

ПРОБЛЕМАТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЮВИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ НА ПРИКЛАДІ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ

У контексті подій, що мали місце у 2013-2015 рр., українська влада поклалася на цільові програми розвитку, як на фундамент економіки. Усі цільові програми розвитку спираються на Державну Стратегію Розвитку Регіонів «Україна-2020» (ДСРР-2020).

Загалом, цільова програма розвитку—це комплекс задач та заходів, які пов'язані між собою, спрямовані на вирішення головних проблем, що виникли, виникають або можуть виникнути в країні, в окремих її галузях економіки або в якій-небудь адміністративно-територіальній одиниці. Такі програми фінансуються з Державного бюджету країни за узгодженням із Кабінетом Міністрів, який зазначає строки виконання, виконавців та ресурсне забезпечення [1].

На сьогодні багато в чому не вдалось досягти бажаних результатів зазначених у цільових програмах розвитку. Зазначається, що ДСРР-2020 не має чіткої інструкції щодо розв'язку задач, що зазначені в ній, також не існує чіткого механізму покарань державних службовців на яких покладено завдання з реалізації цільових програм розвитку.

Гарним прикладом може бути Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року. Така стратегія була прийнята на сесії Запорізької обласної ради від 25.02.2016 р. Наголошується, що стратегія розроблена на підставі законів України «Про стимулювання розвитку регіонів» та «Про засади державної регіональної політики», з урахуванням Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року. Її головна мета—це розвиток Запорізького регіону як провідного, вирішення актуальних проблем, зниження рівня безробіття налагодження бізнес-

контактів та інвестиційної привабливості, забезпечення сталого розвитку економіки області, покращення умов для життя людей на місцях, зокрема шляхом роботи із соціальною сферою [2].

Зазначається, що цей документ має стати важливим інструментом налагодження партнерства між обласною державною адміністрацією, обласною радою, районними адміністраціями, міськими та районними радами, науковими установами, представниками бізнесу, а також широким колом організацій громадянського суспільства.

Однією із головних причин цього полягає у тому, що існуюча нормативно-правова база у повній мірі не забезпечує взаємозв'язку між обласними (регіональними) цільовими програмами та планом заходів з імплементації ДСРР-2020 [3].

Інша проблема—значне бюрократичне навантаження. Сьогодні Україна, у контексті євроінтеграційних процесів, намагається створити сприятливі умови для життя, проте, при цьому використовуються підходи із Радянського союзу: якомога більше посередників, департаментів, документів і часу.

До прикладу, відповідно до закону Про місцеве самоврядування ОТГ мають складати власні бюджети та розпоряджатися ними. Проте, через недосконало прописані закони та нестиковки, що вони мають, спричинюється неможливість отримання коштів із бюджету області у необхідний строк, а власних коштів часто не вистачає.

Так, рішенням обласної сесії з збалансованих бюджетів було вилучено частину коштів субвенції на медицину та освіту. Мова йде про понад 300 млн грн, тому як шлях до врегулювання цієї проблеми було запропоновано та здійснено вилучення коштів із проекту регіонального розвитку Запорізької області. Таким чином ОТГ у 2018 році ОТГ отримали назад 161 млн грн, що є майже вдвічі меншою сумою, аніж ту яку було вилучено [4].

Також ОТГ не можуть розраховувати на отримання кредитів, тому сьогодні єдиним шляхом залучення коштів—пошук інвестора.

Ще одним недоліком системи є відсутність середньострокового планування бюджетів в Україні. Це означає, що з плином часу регіону потребують більших ресурсів, аніж було зазначено у програмі розвитку кілька років тому. До прикладу, Програма розвитку Запорізької області була прийнята у 2016 році і кожного року місцева влада зобов'язана голосуючи за бюджет області та відправляти запит до Кабінету Міністрів України на зміну розміру коштів, які необхідні на реалізацію програми у наступному році.

Зважаючи на те, що часто бюджети регіонів, а тим більше більш дрібніших адміністративно-територіальних одиниць, приймаються під Новий рік або після нього, це спричиняє неможливість фінансування яких програм

на початку року. Виходом з цієї ситуації може бути середньострокове планування бюджетів (на 3-5 років).

Також, багато в чому ДСРР-2020 не є реалістичною з точки зору строку на реалізацію усіх перелічених задач за наявних ресурсів. Тому, стратегії розвитку регіонів також містять у собі багато неможливих до виконання завдань.

Отже, головними перепонами на шляху до вдалої реалізації програм розвитку, зокрема на Запоріжжі, залишаються проблеми бюрократичного та законодавчого характеру, також неможливість реалізації цільових програм розвитку у виокремлений строк та за наявних ресурсів. Тому системний підхід до боротьби із цими проблемами допоміг би у забезпеченні сталого розвитку регіонів, що матиме значний позитивний вплив на якість життя людей, а також важливою умовою для подолання сучасної кризи в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вікіпедія вільна енциклопедія: Державна цільова програма [Електронний ресурс].–Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Державна_цільова_програма.

2. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/images/article/original/000055/55043/strategia2020.pdf>.

3. Урядовий портал. Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. №385 Про Затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс].–Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/247566248>.

4. Медіа-ресурс «Перший Запорізький»: Про дефіцит бюджетів ОТГ Запорізької області [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://1news.zp.ua/v-zaporozhskoy-oblasti-otg-stolknulis-s-defitsitom-byudzheta-foto/>.